

OCROTIREA LILIECILOR

Rolul Chiropterelor în combaterea insectelor dăunătoare, se afirmă din ce în ce mai mult. În numeroase lucrări recente, care se referă la studiul sistematicii și biologiei liliecilor, s-a pus problema ocrotirii acestor animale atât de folositoare.

Astfel zoologul ceh Julius Vachold arată, după observații proprii, în lucrarea *Necesitatea ocrotirii speciilor de lilieci care trăiesc în Cehoslovacia*¹⁾, că liliecii obișnuiesc să consume anumite specii de insecte. Acei care au dinții mai puternici, de exemplu genurile *Myotis*, *Vespertilio*, *Nictalus*, se hrănesc cu insecte ce au chitina tare (coleoptere, ortoptere etc.), iar acei care au dinții mici și subțiri ca niște ace (*Rhinolophus hipposideros*, *Myotis mistacinus*, *Plecotus auritus*), preferă îndeosebi Culicide, Lepidoptere etc.

¹⁾ « Ochrana Prirody », 1955, nr. 4.

În perioada relativ scurtă a vieții lor active, mai ales acei care trăiesc la latitudini geografice mari, se hrănesc intens, consumând o mare cantitate de insecte, pentru ca, datorită rezervelor de grăsime, să poată rezista în lunile de iarnă când nu-și mai pot procura hrana. Speciile de lilieci care trăiesc în regiunile temperate și reci, s-au adaptat, unele la hibernare, iar altele întreprind migrații spre sud. Scăderea temperaturii corpului, în somnul hibernal, duce la încetinirea funcțiilor vitale, apărându-i astfel împotriva lipsei de hrană, dar nu și împotriva frigului iernii. Pentru aceasta liliecii se refugiază în adăposturi, unde temperatura este relativ constantă și nu scade sub 3—4°.

Primăvara, femelele multor specii de lilieci se adună în colonii, căutându-și adăposturi în turla de biserici, case părăsite, scorburi de copaci și peșteri. Aici își petrec perioada de gestație, de naștere și creștere a puilor.

Aceste animale pot fi folosite cu succes în lupta biologică împotriva insectelor dăunătoare, menținând echilibrul biologic în natură. De aceea, este necesar să fie ocrotite și ajutate să se înmulțească.

Cu toate că mărirea suprafețelor cultivate aduce după sine și o înmulțire a insectelor, deci o hrană abundentă pentru lilieci, totuși aceștia s-au împuținat în mod remarcabil.

Autorul caută să explice cauzele care determină acest fenomen, considerând două mai principale.

În timpul iernii, liliecii au nevoie de adăposturi, care să întrunească toate condițiile necesare somnului hibernal: temperatură, umiditate, curenți de aer etc. și unde să nu fie deranjați. Or, tocmai aceste adăposturi, ferite de mișcarea și zgomotul construcțiilor moderne, sînt din ce în ce mai rare.

O altă cauză a împuținării liliecilor trebuie căutată în insuficiența adăposturilor de primăvară și vară, unde femelele nasc și cresc puii. Colonii întregi de femele gravide, sau de femele cu pui, sînt tulburate în adăposturile lor. Această cauză provoacă nașteri timpurii, pierderea puilor și părăsirea locurilor potrivite acestei perioade.

Un factor important, care contribuie la împuținarea liliecilor, este însuși omul. Din lipsa de cunoștințe și din cauza superstițiilor, mulți oameni împrăstie coloniile și omoară liliecii.

Autorul recomandă ca măsuri pentru ocrotirea liliecilor, în primul rînd, cunoașterea tuturor locurilor în care se adăpostesc coloniile în timpul iernii și în perioada de naștere și creștere a puilor. Trebuie să se închidă pivnițele vechi, minele părăsite, lăsindu-se numai o deschidere mică, pentru a împiedica pătrunderea gerului de afară și să se interzică tulburarea coloniilor în timpul înmulțirii. Școlile și instituțiile cu caracter educativ au datoria să popularizeze foloasele însemnate ce le aduc liliecii, combătînd superstițiile.

O măsură necesară este și aceea de a se crea adăposturi artificiale pentru lilieci. De această problemă se ocupă și A. Kozikowski și L. Niedzielski în lucrarea *Liliecii (Chiroptera) antrenati în lupta contra insectelor dăunătoare din păduri*¹⁾.

În prima parte a lucrării, autorii enumeră liliecii care trăiesc în R. P. Polonă și dau, în mod general, biologia lor. A doua parte cuprinde rezultatele cercetărilor și experiențelor efectuate în crearea de adăposturi artificiale, pentru speciile de lilieci care își caută adăpost, în timpul verii, în scorburile copacilor.

În anii 1950 și 1951, în regiunea de experimentare, ei au montat 50 de cutii de adăpost, pe care le-au controlat din două în două săptămîni. Din luna mai și pînă în luna decembrie au găsit, în mod obișnuit, cîte 1—5 indivizi, în fiecare din aceste adăposturi.

Dacă s-a dovedit că aceste adăposturi artificiale sînt folositoare în timpul verii, nu s-a rezolvat însă problema contribuției reale la mărirea populației de lilieci. Factorii principali care influențează negativ numărul populației de lilieci din păduri, sînt temperatura scăzută din timpul iernii și lipsa locurilor prielnice pentru perioada reproducerii. S-a dovedit însă că adăposturile artificiale nu sînt folosite pentru hibernare și în ele nu se constată nașteri.

Aplicarea celor mai eficace metode de ocrotire, înmulțire și colonizare, în regiunile în care lipsesc, a acestor animale atât de folositoare, nu va fi posibilă atît timp cît nu se va cunoaște bine biologia Chiropterelor²⁾.

J. TANASACHE

¹⁾ «Chronmy Przyrode Ojczysta», 1953, nr. 6.

²⁾ A se vedea și articolul Margareta Dumitrescu, *Liliecii, animale care trebuie ocrotite*. «Ocrotirea naturii», 1955, nr. 1, p. 121—126.